

Mycoplasma gallisepticum –tartuntatilanteessa tarvitaan kansallista tutkimusta

Mycoplasma gallisepticum (mg) on kanoilla tavattava krooninen hengitystiesairaus. Se on maailmalla yleinen, Suomessa edellinen tapaus on vuodelta 1988. Tauti kuuluu Suomessa siipikarjan terveystarkkailuun ja se on virallisesti vastustettava eläintauti. Tauti kuuluu OIE (World Organization for Animal Health) tautilistaukseen.

Kevään aikana on paljastunut tautiepäilyjä Suomessa. Tähän mennessä on diagnosoitu 13 tapausta, 90 eläimellä (lähde: OIE). Sairastuneet eläimet ovat harrastetilojen kalkkunoita ja kanoja.

Tauti tarttuu kosketuksen välityksellä eritteestä tai pisaratartuntana. Mycoplasman leviäminen on virustauteja hitaampaa. Tartunta vaatii lähikontaktin: se tarttuu linnusta lintuun tai kontaminoituneiden välineiden tai varusteiden välityksellä. Mycoplasma on suhteellisen herkkä desinfiointiaineille. Saneerauksessa kanala tulisi tyhjentää kerralla, puhdistaa pinnat vedellä ja desinfiointiaineella, jonka jälkeen tila tulisi pitää tyhjänä 2-3 viikon ajan. Sen sijaan mycoplasma sietää kylmää eikä pakkanen sitä tuhoa. Sen lisäksi tauti tarttuu siitosmunien välityksellä ja oletettavasti myös sperman välityksellä.

Taudin itämisaika on viikosta kolmeen viikkoa. Oireet vaihtelevat täysin oireettomasta yleisiin hengitystieoireisiin (sierainvuoto, yskä, heikentynyt ruokahalu, muninnanlasku). Kuolleisuus kanoilla ei ole merkittävää. Altistunut eläin saattaa jäädä kantajaksi koko elämänsä ajaksi ja oireettomanakin levittää tautia. Taudin ennaltaehkäisyssä paras neuvo onkin hankkia eläimet vain MG-vapaiksi testatuista parvista.

Mycoplasmaa vastaan ei ole hoitoa. Oirehtivilla yksilöillä tavataan mycoplasmatartunnan ohella usein myös muita sairauksia, kuten esimerkiksi herpesviruksen aiheuttamaa ILT:tä, tarttuva kurkunpään ja henkitorven tulehdusta tai IB:tä, tarttuvaa keuhkoputkentulehdusta.

Koska Mycoplasma gallisepticum luokitellaan valvottavaksi eläintaudiksi, on eläinten parissa työskentelevillä (omistajalla, eläinlääkäreillä) välitön ilmoitusvelvollisuus virkaeläinlääkärille epäillessään tai todetessaan siipikarjan sairastavan tautia.

Mycoplasman leviämisen torjunta alkaa riskien tiedostamisella. Eläinten ostaminen merkitsee riskin ottamista. Vaikka myyjän ilmoittaisikin havainnoistaan parvessaan (onko tilalla ollut joskus oireita, onko tila testattu), jää lopullinen vastuu ostajalle. Riskien minimoimiseksi ostot tulisi tehdä vain testatuilta tiloilta.

Muualla mycoplasma on siipikarjaharrastajien 'arkipäivää'. Todennäköisesti tautia on esiintynyt myös Suomessa jo jonkin aikaa. Taudin oireettomuus kanoilla on pitänyt tartuntatapaukset pimennessä. Asian selvittämiseksi aikaisemmin kerättyjen verinäytteiden testaaminen voisi tuoda vastauksia taudin yleisyydestä menneinä vuosina. Historiatiedon ja nykytilanteen selvittämisen jälkeen maatiaiskan säilytysohjelman olisi syytä tehdä linjaveto siitä, pidetäänkö mycoplasmaa vastustettava vai joudutaanko sen olemassaoloa vain suvaitsemaan.

Tartunnan saaneita maatiaiskanoja ei uhkaa välitön hävittäminen. Lisäksi kesäseminaarissa keskusteltiin mm. säilytysohjelmaan kuuluvien kanojen testauksen hinnoittelusta (pyydetään tarjous EVIRASTA) ja mahdollisuudesta testata jotkut pienimmistä kannoista kokonaan. Aloite kantojen testaamisesta tuli säilyttäjäiltä.